

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z protestu A.O.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

A.O. wniosła do Sądu Najwyższego w dniu 15 lipca 2020 r. protest przeciwko wyborowi A.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarzucając naruszenie przepisów dotyczących powszechności wyborów art. 127 Konstytucji RP w zw. z art. 18 (ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 694 ze zm., zwanym dalej k.wyb.) i 248 ust. 1 i 2 k.k. poprzez manipulowanie danymi zawartymi w rejestrach wyborców do doprowadziło do pozbawienia około 700 000 osób, w tym skarżącej praw wyborczych i możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji czynnego prawa wyborczego, a ponadto miało wpływ na wynik wyborów.

W uzasadnieniu wnosząca protest wskazała, że liczba osób ujętych w rejestrze wyborców, jak wynika z danych ogólnodostępnych, nie pokrywa się z liczbą polskich obywateli powyżej 18 roku życia. Dowodem powyższego ma być fragment artykułu z 5 stycznia 2020 r. zamieszczonego na portalu [...].pl, który obrazuje rzeczywistość w tej materii w W. Ponadto z wyliczeń skarżącej wynika, że różnica pomiędzy liczbą osób powyżej 18 roku życia, a liczbą osób uprawnionych do głosowania obecnie wynosi około 700 000 osób. W ocenie wnoszącej protest ustawodawca manipuluje pojęciami: miejsce zamieszkania i zameldowania, zakładając, że miejsce zamieszkania pokrywa się z miejscem zameldowania, co niekiedy doprowadza do chaosu prawnego. W ocenie skarżącej wybory które opierają się na ustawie niezgodnej z konstytucją nie mogą być uznane za ważne niezależnie od wyboru jaki dokonali wyborcy.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w piśmie z dnia 20 lipca 2020 r. wyraził opinię, że protest nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego i dlatego powinien pozostać bez dalszego biegu.

Prokurator Generalny w swoim stanowisku z dnia 21 lipca 2020 r. wyraził pogląd, iż protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu, albowiem protestująca nie przedstawiła dowodów potwierdzających dopuszczenie się przestępstwa, ani bliższych okoliczności, w tym kto miał się go dopuścić oraz na czym miało polegać. Dodatkowo wnosząca protest nie wykazała jaki wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów miało przedstawione przez nią inkryminowane zachowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy A.O. podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu.

Prawo obywatela do wniesienia protestu wyborczego wywodzi się z przepisów konstytucyjnych. Jak stanowi art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia

2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (t.j. Dz.U. 2020, poz. 979, zwana dalej u.wyb.2020). W zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego (art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020).

Protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej musi spełniać wymogi przewidziane w art. 82 § 1 k.wyb., aby mógł być przedmiotem merytorycznego rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy. Protest wyborczy musi być zatem wniesiony z powodu: dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Obowiązkiem wnoszącego protest wyborczy zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego jest sformułowanie w nim zarzutów dotyczących naruszenia unormowań zawartych w tymże kodeksie, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom - mające wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawienie lub wskazanie dowodów uzasadniających te zarzuty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2014 r., III SW 8/14, z dnia 24 czerwca 2019 r., I NSW 16/19).

W ocenie Sądu Najwyższego wnosząca protest nie sprostала obowiązkowi należytego sformułowania zarzutów protestu, jak również nie wskazała dowodów na jego poparcie.

Jakkolwiek skarżąca zarzuciła popełnienie przestępstwa i powiązała z nim przepisy Konstytucji RP i Kodeksu wyborczego, tak samo wskazanie przepisu Kodeksu karnego i zarzucenie manipulacji ustawodawcy, nie świadczy o tym, że zarzut mieści się w art. 82 § 1 pkt 1 k.wyb. Zarzut nie może sprowadzać się wyłącznie do powołania określonego przepisu zawartego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego. Spełnienie formalnego warunku wniesienia protestu wyborczego, przewidzianego w art. 321 § 3 k.wyb., w kontekście art. 82 § 1 pkt 1 k.wyb., zachodzi jedynie wtedy, gdy wnoszący protest określi zachowanie sprawcy (nie może być nim z oczywistych względów ustawodawca), naruszające co najmniej jeden z przepisów Kodeksu karnego, zawarty we wskazanym wyżej

rozdziale tego aktu prawnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2019 r. I NSW 10/19).

Przechodząc do kwestii dowodów zgłoszonych przez skarżącą, podkreślić należy, że dowody wskazane w art. 321 § 3 k.wyb., mające potwierdzać zasadność podniesionych zarzutów to takie, które przynajmniej potencjalnie mogą świadczyć o zaistnieniu okoliczności z art. 82 § 1 pkt 1 lub 2 k.wyb. Nie są takimi z pewnością dowody nieprzydatne do stwierdzenia takich okoliczności, czy też dowody mające stwierdzać okoliczności nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2019 r. I NSW 48/19). W ocenie Sądu Najwyższego takie właśnie dowody wskazała wnosząca protest, odnośnie do zarzutu niespełniającego wymogów art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. Twierdzeń skarżącej nie dowodzi załączony artykuł na portalu internetowym traktujący o ruchach ludności w mieście [...] W. w ciągu tygodnia, czy też korespondencja kierowana do Kancelarii Prezydenta prezentująca stanowisko i twierdzenia wnoszącej protest.

Reasumując protest wyborczy A.O. nie spełnia wymogów z art. 321 § 3 k.wyb.

Zgodnie z art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb., w zw. art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020, w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020 pozostawił protest bez dalszego biegu.